

Dato: 10.10.2025

Tema: Ummu'l-Kitab: Fatiha

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ. مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ.
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ.
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الْضَالِّينَ.
وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ

Mine ærede brødre!

Fatiha-suraen, som er den første suraen i den hellige Koranen og som kalles Ummu'l-Kitab, det vil si Bokens mor, er selve essensen av Koranen, et sammendrag av vår tilbedelse, og den mest oppriktige bønnen vi vender til vår Herre med. Ifølge Profeten (saw) er Fatiha et middel for å etablere en dialog med vår Herre.

Vi begynner Fatiha med lovprisning til vår Herre, fordi Han har talt til oss og skjenket oss utallige velsignelser. Når vi sier: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» «All lov og pris tilkommer Allah, Herren over alle verdener,» da svarer alle verdener Herre: «حَمْدِي عَبْدِي» «Min tjener har lovprist Meg.»

Når vi sier: «الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ» «Han er den mest barmhjertige, Den mest nåderike,» sier den Allmektige Allah: «أَتُنِي عَبْدِي» «Min tjener har lovprist Meg, har rost og æret Meg.» Når vi deretter sier: «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ» «Han er Herre over dommens da,» så sier vår Herre: «مَجْدُنِي عَبْدِي» «Min tjener har opphøyet Meg.» Slik uttrykker Allah sin tilfredshet over at vi erkjenner Hans storhet.

I den andre delen av Fatiha legger vi vår tilstand og våre ønsker fram for vår Herre. Når vi sier: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» «Det er bare Deg vi tilber, og bare fra Deg vi søker hjelp,» så bekrefter vi at tilbedelse kun tilkommer Allah, og at hjelp kun skal søkes fra Ham. Vår Herre svarer da: «هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ» «Dette er mellom Meg og Min tjener, og Min tjener skal få det han ber om.»

Når vi sier: «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» «Vær vår ledelse, den rette veien til deg,» da sier Allah, Allmektige: «هَذَا الصِّرَاطُ الَّذِي أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ» «Denne veien er den rette veien til deg, den veien som du har vist nåde til, den veien som du har vist nåde til, den veien som du har vist nåde til, den veien som du har vist nåde til.»

«Led oss på den rette vei – veien til deg Du har vist nåde, ikke veien til deg som har pådratt seg Din vrede og som har gått seg vill,» da sier Allah, Allmektige: «هَذَا لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ» «Denne bønne fra min tjener skal ikke forbli ubesvart. Min tjener skal få det han har bedt om.» Slik avsluttes Fatiha – med en bønn om rett veiledning og et løfte fra Allah om å besvare den oppriktige tjenerens bønn.^[1]

Kjære troende!

Formålet med å lese Fatiha i hver bønnerekke (rak'a)² er å fornye vårt løfte om tjenerskap til vår Herre. Det er å forme livet vårt etter Koranen, hvis essens vi stadig repeterer, og å opplyse vårt indre liv med Fatiha-suraens veiledning som åpner horisonter. Å nå denne bevisstheten er bare mulig ved å forstå den dype meningen bak hvert ord i Fatiha. Må vår Allmektige Herre gjøre oss til lykkelige tjenere som, med hver Fatiha vi leser, husker sitt løfte, ikke glemmer dommens dag, står fast på den rette vei (sirrât-ı müstakîm), og styrker fellesskapet og brorskapet på veien av tilbedelse.

[1] Müslim, Salât, 38.

[2] Buhârî, Sifâtü's-Salâ, 13; Tevhid, 48.